

Mai Világ

Független politikai napilap

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Cluj. Str. Iuliu Maniu 8
Telefon: 6-30.

Egy tizenhétéves diák

Megényének új bejegyzéséről jönnek hírek Szegedről. A diák bizonyára olvasta Makrai Sándor remek könyvét a Magyar fa sorsáról, Ady Endre költészetéről, de a szegedi egyetem tudós tanárai, akik között annyi a kolozsvári, aligha tették volna meg, amit tettek, ha a nagy-névi püspök védőbeszédét elolvasták volna a vállalt Ady mellett.

Másfél év előtt kezdődött az önképzőkörben — a nyilvánosság még emlékezik rá. A hivatalos irodalmi vezéregyenységek az irodalom kettészakadásáról nyilatkoztak. Vasárnap volt és ünnepi hangulat. „Önképzőkörözní” gyűltek össze a piarista gimnázium felső osztályainak diákjai. Bírálatra jelentkezett: Krausz János VII. o. t. Kiállt a dobogóra és egy tizenhétéves szív minden lendületével Ady Endréről beszélt. Mint aki előtt most nyitnak ki a magyar ugar dalosának örökzöld virágai.

Krausz János nekifeküdt. Hónapokon keresztül tanult. Az elégséges diákból jeles diák lett. Csupa jelessel akart érettségizni, hogy fölvegyék az egyetemre. Tanult.

És hosszú hónapok megfeszített magolása után miniszteri engedélyt kapott: le teheti az érettségit az állami gimnáziumban. És az állami gimnázium értesítőjében dült betűkkel szedték a nevét, ott szerepelt a tiszta jelesek között.

Krausz János könnyezett az örömtől. Felvették az egyetemre. A prodékán ideiglenesen beiktatta. Krausz János újabb kérvényt írt. Szegény szülők gyermeke, tandíjmentességet kért. Az egyetem megadta a tiszta jeles diáknak. Nevét kiírták a fekete táblára.

A Verbőczy Bajtársi Szövetség vezetői gondosan áttanulmányozták az új egyetemi polgárok névsorát. A tandíjmentesek között megtalálták Krausz János nevét is. Határozatot hoztak: nem tanulnak együtt az egyetemre „beférkőzött” Krausz Jánossal. Ezt bejelentik a karnak és ha nem tennének eleget a határozatnak, „a Verbőczy Bajtársi Szövetségnek vannak más eszközei is...”

Kari ülés. Rövid tanácskozás, rövid vita: méltányolni kell a Verbőczy indokait. Tényleg, Krausz János nem tanulhat a szegedi egyetemen. Meghozták a határozatot: a numerus clausus előírásai között szabályosan fölvevett Krausz Jánost kizárták az egyetemről.

A dékán közölte vele a történeteket. Az önképzőkör beszéd miatt az egyetemről is kizárták.

Krausz János nem mozdult.

— Méltóságos uram, — szólt csendesen — nekem már egész életemben kellett egy önképzőköri beszédem keresztjét? Nem gondolja Méltóságod, hogy ha bünt is követtem el, amiért a gimnáziumban Ady Endréről beszéltem, megszenvedtem már, nagyon megszenvedtem már, nagyon megszenvedtem...

A dékán nem felelt.

Krausz Jánost kicsapták az egyetemről is.

Felnőtt asszony halt meg gyermekparalizisban

(Debrecen, szept. 27.) Rostás Eleméné, aki pár nap előtt gyermekparalizisban megbetegedett, ma éjjel meghalt. Rostásné romániai vendégeitől kapta meg a járványt.

A debreceni hatóság nagyszabású óv-

intézkedéseket rendelt el. A városban 17 a beteg gyermekek száma.

(Bucuresti, szept. 27.) A gyermekhűdés járvány a fővárosban teljesen szűnőben van, a kórházból számos gyermeket gyógyultan elbocsátottak.

A megáradt folyóba zuhant egy vonat, a másikat lavina temette el

(Bécs, szeptember 27.) Ausztriát óriási felhőszakadások és árvizek dulták végig. A tiroli Eisack völgyében Franzensfeste mellett az árvíz alámosta a vasúti hidat. Segélyvonatot küldtek ki a hid kijavítására, amely azonban leszákadott a vonat alatt. A mozdonyvezető idejében leugrott és megmenekült. A vonat belezuhan a megáradt folyóba, amely nyomban elnyelte. A benneülő 27 szerelők munkás a vízbe fulladt.

A buchsi vasúti hidat a víz elsodorta, már csak középső pillére áll. Merburg város utcait elárasztotta a víz ma éjjel. Részletek még hiányoznak.

(Genf, szeptember 27.) A Trient-felé induló gyorsvonat Einstadt mellett lavinával ütközött össze, amely óriási erővel zuhant le a hegyekről. A lavina feldöntötte a vonatot és eltemette. Az utasok sorsáról még nem érkezett hír.

(Budapest, szeptember 27.) Tegnap este kétórás felhőszakadás pusztított a magyar fővárosban. A közlekedés teljesen megszakadt. Az alacsonyabban fekvő városrészekben a víz a lakásokba is behatolt.

Bern környékén gigantikus jégárak fenyegetnek. A lakosság kétségbeesése határtalan. A jégárt dinamittal próbálják felrobbantani.

(London, szeptember 27. Rador.) A kínai tengeren óriási tajfun dühöngött. 5000 ember vízbe fulladt. A hongkongi parton 20.000 ház rombadőlt.

Argetoianu földmívelésügyi miniszter belépett a liberális pártba

(Bucuresti, szept. 27.) A Cuvântul mai száma közli, hogy Argetoianu földmívelésügyi miniszter belépett a liberális pártba. A belépést Argetoianu egy brailai liberális manifesztációt követő banketten jelentette be. A Cuvântul szerint a belépés Bratianu Jonel határozott kívánságára történt, aki ezzel akarta volna megvédeni kormányja nem liberális tagjait pártja részéről elhangzott támadások ellen. Beavatott körökben úgy tudják, hogy rövidesen Lupu és Stelian

Popescu titokban eddig is liberális volt és nyílt belépése a pártba ünnepélyes kezek között fog megtörténni. Kormánykörökben bizonyosra veszik, hogy a nem liberális minisztereknek a liberális pártba való belépésével a kormány tervbevetett átszervezése elmarad.

Az Independanța Roumain élénken kommentálja Argetoianu belépését a liberális pártba és hatalmas nyereségnek tartja a párt számára.

Egy kilencéves örült kislány szökése a kolozsvári elmegyógyintézetből

(Cluj-Kolozsvár, szept. 27. A Mai Világ tudósítójától.) Különös menet állított be ma éjszaka a hatodik kerületi rendőrség őrszobájába. Több férfi és nő egy kilenc éves szőkehajú gyermeklányt vezetett maga előtt, aki az egyik pillanatban hol nevetett, hol meg zokogott. Az éjjeli vendégek előadták, hogy a gyermeket a Hója-erdő egyik rejtett zugában találták. Éjszaka 12 óra felé egy kiránduló társaság jött hazafelé, az erdő mélyéről gyermeki hangok hallatszottak ki. Behatoltak a sűrű bozótba s akkor megdöbbenve látták, hogy egy hatalmas fa körül ez a kilenc éves kislány ugrándozik, fenhangan kacag és össze-vissza beszél. Ki akarták kérdezni, hogy mit keres az erdőben ilyen késő éjszaka, feleletet azonban nem adott, ugylátszott, teljesen megnémult. Behoz-

ták tehát a rendőri őrszobába.

A különösnek tűnő előadás meghallgatása után az inspektor rendőrtiszt is vallatóra fogta az éjszakai vándort. A gyermek azonban nem válaszolt a kérdésekre sem, csak nevetett. Nem tudtak belőle semmit kivenni. Eredménytelen kihallgatás után behozták a központi rendőrségre, ahol nemsokára fény derült a titokzatos ügyre.

A bonyodalmakat a kolozsvári ideggyógyászat átirata oszlatta szét, amely szerint két nappal ezelőtt eltűnt az intézet udvaráról egy Budai Mária nevű kilenc éves kislány, akit hetek óta kezelnék súlyos elmebajban. A Hója-erdőben talált gyermek tehát azonos az ideggyógyászatról eltűnt örült kislánnyal.

Hosszas nyomozás után a rendőrség megállapította, hogy Budai Mária, aki-

szüleitől átörökölt betegség következtében elmebajban szenved, a nyitva felejtett kapun szökött ki a örültek házából, végigrohant a Trefort-utcan, kacagva ütogette a járókelőket, majd a Monostori-uton keresztül két napi baringolás után a Hója-erdőbe került.

Az örült gyermeket holtfáradtan, csapzottan, éhségtől félig ájultan viték vissza a klinikára, ahol gondos kezelés alá vették.

Elitelt határátlépő

A kolozsvári hadbíróság ma tárgyalta Stern Sándor budapesti fiatallember ügyét, ki tiltott határátlépés vádjával állott a bíróság előtt. Stern ez év tavaszán jött át utlevéllel Budapestről és Romániában marhakereskedésbe fogott a magával hozott 150 ezer lejellel. Rossz sorsa összehozta egy Friedmann nevű dési kereskedővel, kivel közösen kezdett üzleteket csinálni. Friedmann egy izben az összevásárolt marhákat Szlovákiába vitte eladni és visszatértekor pénz helyett egy 160 ezer lejről szóló csekket adott Sternnek. Utólag, mikor Stern a csekket beakarta váltani, kiderült, hogy az hamis és itt vették gyanuba, hogy a csekket meghamisította. Friedmann, aki a csekket adta eltűnt és Stern, mint gyanús külföldit letartóztatták, mikor is iratai elvesztek. Ezután felmerült elene az a vád is, hogy tiltott uton jött Romániába. Stern, kinek iratai elvesztek, nem tudta igazolni, hogy került az országba, miért is tiltott határátlépésért három havi börtönre ítélték.

Dempsey mégis felebezett

(Newyork, szept. 27.) Dempsey ma mégis beadta kérését az ilinoi boxbizottsághoz, kérve a Tunneyvel vívott mérkőzésének megsemmisítését. Bejelentette, hogy amennyiben a bizottság kedvezőtlenül dönt, az országos boxbizottsághoz fordul felebezésével.

A fenesi csekkcsalók pöre

(Cluj-Kolozsvár, szept. 27.) A kolozsvári törvényszék III. szakeiója ma kezdte tárgyalni Maier Gavril borkereskedő, Ciaga Joan, Maier Joan és Chiorean Vasile bűnügyét, kik hamis csekkel beakarták csapni Takács Márton kolozsvári borkereskedőt. 1926 őszén Maier Gavril nagybömbnyiségű bort vásárolt Takács borkereskedőtől. Mikor az átvételre került a sor, Maier Joan egy 100 ezer lejes csekkel jelent meg Takácsnál, mint Cotrla kolozsi földbirtoikos és magával vitte Chioran Vasile is, ki bizonyította, hogy ő tényleg az, akinek állítja magát. Takács elfogadta az ál-Cotrla csekkjét és csak később fedezte fel ügyvédje, hogy az hamis.

A két Maier testvért Bratu Helén ügyvédnövédi.

MAI PÉNZPIAC

Zürichi nyitás, (szeptember 27. Berlin 12357 fél, Amsterdam 20795, Newyork 51865, London 2524 fél, Páris 2035 negyed, Milánó 2828 fél, Prága 1537 nyolcad, Budapest 9075, Belgrád 913, Bukarest 322, Varsó 58, Bécs 7310.

Ma délután dönt a kolozsvári városi tanács az október havi ár-maximalálás ügyében

(Cluj-Kolozsvár, szept. 27.) Szombaton és hétfőn árvizsgáló gyűlés volt a kolozsvári városházán. A malomtulajdonosok kérték a városi tanácsot, hogy október hónapra is tartsa érvényben a jelenlegi lisztárakat. A pékek a barnakenyér kilóját 7 lejről 8 lejre és a félbarna kenyér árát 9,50-ról 10 lej 50 banira kívánták felemltetni. A mészárosok a marhahús, sertéshús és nyers szalonna árának két-két lejjel való felemlését kérték. A pékek és a mészárosok nem tudták aktaszzerűleg igazolni kéreseik alaposágát és csupán üzleti kalkulációkat terjesztettek az állandó bizottság elé. A fogyasztók képviselői tiltakoztak az áremelések ellen és az ellen is, hogy az állandó bizottság hozzájáruljon az árak emeléséhez. A városi tanács ma délután dönt véglegesen az ár-maximalálás ügyében.

Megnyitották az egyetemi tanársegédek országos kongresszusát Kolozsváron

(Cluj-Kolozsvár, szept. 27.) Az egyetemi asszisztensek mai kezdettel országos kongresszust tartanak Kolozsváron. A kongresszus délelőtt 10 órakor ünnepélyes megnyitótól a tudományegyetem aulájában kezdődött. A megnyitó beszédet Bogdan Duica, a kolozsvári egyetem rektora tartotta. Utána a városi tanács üdvözölte, a kolozsvári és bukaresti csoportok vezetőinek beszéde, közös fényképfelvétel az egyetem előtt, majd Bogrea egyetemi tanár sirhantjának meglátogatása következett.

Délután fél 4 órakor az egyetem IV. számú termében a kongresszusi vezetőséget választották meg. A napirend további része a következő: Délután 4-7 óra között a kongresszus rendes ülései, amelynek folyamán megvitatás alá kerülnek: Az egyetemi magántanárok helyzete. A tudományos kisegítő személyzet helyzete a tanításban, az anyagi helyzet. Az asszisztensek inkadrálása a filozófiai fakultásokra, a középiskolai oktatásban. Az asszisztensek inkadrálása az orvosi fakultásról az egészségügyi szervezethez. Este fél 9 órakor közös bankett a Barabás-kertben.

A kongresszus holnapi programján az alábbi problémák szerepelnek: Az asszisztensek megszervezése más országokban. Az asszisztensek megszervezése Romániában. Az orvos tudományi fakultás személyzetének inkadrálása a hadseregbe. A díjszabás leszállítása a CFR-en és az állami hajókon.

A kongresszus befejeztével a résztvevők közös kirándulást tesznek Tordára, ahol megtekintik majd a vidék természeti szépségeit, továbbá Torda és környéke ipari életét.

DEUTSCH

férfi divalkülönlegességek. Férfi fehérnemű méret után. Cluj Str. Memorandului (Unió-u.) 2.

Iskolai felszerelések!

Fogkefe, ruhakefe, hajkefe, fésű, fogcserme, szappan és cipőcserme. Áraknak 140 Lei lányoknak 170 Lei izléses összeállításban

Rózsa Royal drogeria

Cluj-Kolozsvár, Főter 26

A halál torkából menekültek meg a várad---bukaresti személyvonat utasai

(Bukarest, szept. 27.) Tegnap este 10 órakor a véletlen folytán borzalmas katasztrófától menekültek meg a Várad-Bukarest-i személyvonat utasai. Az utasokkal tulsufolt személyvonat tegnap este 10 órakor a Valea-Larga-i alagút előtt kettészakadt és veszedelmes futást kezdett az alagút bejárata felé, hol egy sín ketté volt törve.

A törött sín miatt egy tehervonat is kénytelen volt az alagútban vesztegelni és a lehető legborzalmasabb vasuti szerencsétlenség történt volna, ha a személyvonat befut az alagútba. A tehervonat gépésze észrevette a közelgő szerencsétlenséget és lámpát ragadva, életét veszélyeztetve a sínek közé állott és

tiltó jelzést adott a száguldó személyvonatnak.

A személyvonaton észrevették a jelzést s a mozdonyvezető a legnagyobb erőfeszítéssel lefékezte a vonatot, miközben sipolásokkal jelt adott a vonat elszakadt részének is, hogy ott is fékezők le a kocsikat. Nagy nehezen sikerült a kocsik futását meglassítani és az utasok szörnyű pánik után megnyugodva vették tudomásul, hogy halálos katasztrófától menekültek meg. A bukaresti sajtó szerint a vasuti vonal Brassó-Bukarest között már régóta teljesen életveszélyes és gyökeres átalakításokra szorul.

Szilágyi református pap meggyilkolásának pere a kolozsvári hadbíróság előtt

(Cluj-Kolozsvár, szept. 27. A Mai Világ tudósítójától.) A kolozsvári VI. hadtest hadbírósága ma reggel kezdte tárgyalni két katona gyilkossági bűnpörét.

A kötetlen vadírat szerint Stoica csendőrmester a Szatmár melletti egyik vámháznál teljesített szolgálatot Cioei közcsendőrrel egyetemben. 1919-ben — mondja a vádirat — a két hatóság ember elhagyta őrhelyét és a vörös csapatokhoz szegődött, végigjárva az egész területet. Utközben a két csendőr is résztvevő a garázdálkodásokban.

Vádirat a továbbiakban konkrét tetteket, büncselekményeket hoz fel a két vádlott ellen.

Utjukban — folytatja a vádirat — Poica községbe is elkerültek, ahol megint elejét vette a szokásos rablógaráz-

dálkodás. Tanuk vallomása szerint a csendőrmester vezetésével egy kisebb csapat behatolt Szilágyi Izidor, a községi református lelkészének házába, akit megkötözték, majd az uccára hurokoltak. Itt először botokkal véresre kintózták, talpát széges korbáccsal ütötték, amikor pedig eszméletét veszítette, vértől ázott testére hatalmas kőveket kötözték és a nehezekkel a Szamos fenekére süllyesztették.

A lelkész hozzátartozói és főleg a családja hónapokon keresztül kutattak az eltűnt után, de csak egy félév múlva akadtak rá a községtől nem messze, a Szamosban. A tanuk azonban állítólag visszaemlékeztek arra, hogy ki követte el a borzalmakat és így sikerült megállapítani a tetteket Stoica őrmester és Cioei közcsendőr személyében.

Akivel ide-oda labdáznak a határon

(Cluj-Kolozsvár, szept. 27. A Mai Világ tudósítójától.) A kolozsvári hatodik hadtest hadbírósága ma délelőtt Dunca dr. kolozsvári ügyvéd intervenciójára szabadlára helyezte Bácsi Rudolf tordai illetőségű 28 éves fiatallembert. Bácsit néhány nappal ezelőtt tiltott határátlépés címén tartóztatta le a nagyváradi sziguranca és a foglyot az ügy aktaival együtt a kolozsvári hadbíróshoz tette át, ahol összeállítva bűnlajstromát, megállapították, hogy nem is annyira bűncselekményről, mint inkább egy szerencsétlen ember tragikus kálváriájáról van szó.

Bácsi Rudolf tragédiájának megértéséhez tudni kell azt, hogy Románia és a szomszédos Magyarország állampolgársági viszonyainak rendezetlensége következtében, a tiltott határátlépési büncselekmények feltűnő számban elszaporodtak. Például megemlítjük, hogy ma délelőtt a kolozsvári hadbíróság több, mint 24 határátlépő ügyét tárgyalta, akiknek nagyrésze azonban akaratán kívül került bűnvádi eljárás alá.

A nyomozás adatai szerint Bácsi Rudolf, aki négy évvel ezelőtt jött át Magyarországról, hogy itt Romániában letelepedjék, többször kérte honosítását. Egyideig tartózkodási engedélyével az idegeneket ellenőrző hatóságok felügyelete alatt állott, később azonban senki sem törődött vele. Három hónappal ezelőtt megjelent a belügyminiszter szigorú utasítása az idegenek fokozottabb ellenőrzésére és így esett meg az, hogy Bácsi nem tudott felmutatni tartózkodási engedélyt, habár honosítását többször kérte azzal az alapos indoklással, hogy Erdélyben született és Erdélyben

lakott, csak mostoha viszonyai következtében került ki Magyarországra. A szigorú miniszteri rendelet utasításának megfelelően, a sziguranca eljárást indított Bácsi ellen. A tordai fiatallembert az eljárás megindulása előtt néhány nappal igazoló okmányai alapján az anyakönyvi hivatalnál megkapta a házasságra szóló engedélyt és így egész meglepetésszerűen hatott a sziguranca erőteljes fellépése. Bácsit házassága előtt egy nappal letartóztatták, csendőri felügyelet mellett Biharkeresztesre kísérték, ahol átöltözték a határon.

A magyar hatóságok, mint tiltott határátlépőt letartóztatták, Budapestre vitték és bíróság elé állították, amely bünyösnek kvalifikálva három havi fegyházbüntetésre ítélte. Felebezés folytan sikerült annyit elérnie, hogy büntetését három hétre szállították le, amelyet a fegyházban le is ült. Kiszabadulása után megint elérte az állampolgársági igazolvány nélküliek tragédiája. A magyar hatóságok ugyanis hivatkozva arra, hogy nem magyar állampolgár, lefoglalták és a határon visszatették Romániába. Itt megint csak letartóztatták és ugyan- csak tiltott határátlépés címén hadbíró- ság elé állították.

A három napos vizsgálat bebizonyította, hogy Bácsi akaratán kívül került megint vád alá és így súlyosabb terhelő adatok hiányában ma délelőtt szabadlára helyezték. Az eset nem egyedül álló s éppen ezért hasznos volna, ha a felsőbb hatóságok végre is megszüntetnék ezt a lehetetlen állapotot, mert ezzel a bíróság elé állított hontalanok számát csökkentenék.

Bűvész tolvaj, akit éppen tudománya juttatott a detektívek kezére

(Budapest, szept. 27.) A rendőrkapitány ág két detektívje tegnap délután olyan szélhámost fogott el, aki harminc árnevet használt és lopásait, szélhámos- ságait régimódi, de jól bevált trükkök- kel követte el. Adler Jenő arról híres a rendőrség krónikájában, hogy bűvészke- déssel lopkod apróbb értékeket.

Adler Jenő trükkje például az, hogy bemegy egy ékszerüzletbe és kirakja maga elé gyűrűket, fülbevalókat, ékkö- veket és miközben ezek között válogat, anélkül, hogy a kereskedő észrevenné, eltűntet egy-két ékszertárgyat. Hihetle- len kezűgyésségre tett szert és mint bű- vész is produkálhatná magát. Adler Je- nőt mindenfelé keresték a detektívek és tegnap délután meg is találták bűvőhe- lyét egy külvárosi rendőri felügyelet alatt álló nő lakásán. Amikor a detektí- vek igazolásra szólították fel, egyik ál- nevét mondotta be és azt állította, hogy artista. Ennek igazolására bűvészmata- ványokkal kedveskedett a detektívek- nek, de éppen ezzel árulta el magát.

Letartóztatásba helyezték.

SZÍNHÁZ - MOZI

A bécsi revü-társulat hétfőn este kezdte meg négy estére terjedő vendég- játékát a Magyar Színházban. A világ- városok méreteihez és ragyogásaihoz ha- sonló, változatos szépségek fogják el- kápráztatni a publikumot ezeken az es- téken és a bécsieknek Kolozsvárott is éppoly sikerük lesz, mint eddig Cserno- vitzban, Bukarestben, Brassóban, Te- mesvárott volt romániai turnéjuk alkalmával. Hétfőn, kedden, szerdán és csüt- törtőken játszanak a bécsiek Kolozsvá- rott és a 12 gyönyörű gör! minden este fellép, minden revüben. Az előadásokat bérletszünetben tartják meg.

Conrad Viéd, Werner Kraus és Lilian Haid a Lady Hamiltonban. Bebizonyult ismét, hogy a jó filmmel úgy vagyunk, mint a jó szindarabbal: szívesen néz- zük meg megégyeszt, mert mindig újat kapunk belőle. Hyen film a Lady Ha- milton, amely egyike a legjobb német filmeknek. Vannak jelenetei, amelyek feledhetetlenek. Conrad Viéd és Werner Kraus valóban egészen különleges művészek.

Karin Michaelis: A negyvenéves asszony. Mindenki ismeri szintén Karin Michaelis világhírű regényét, a Negyven- éves asszonyt. Ebből a remek regényből filmet készítettek, amely felülmúlja a regényt. Legközelebb színrekerül Ko- lozsváron is.

A sanssonci molnár. A Select Mozgó legközelebbi ujdonsága a legbajosabb filmek egyike: A sanssonci molnár lesz, amely Nagy Frigyes és Voltairt viszi a vászonra.

A Magyar Színház heti műsora

Kedd: Szerelmi éjszaka a Boszporuson. Szerda: Ha szabadjára engedik... Csütörtök: A Revük-revüje.

Accumulator sav

vegyszeres kén- sav, desztillált víz legolcsóbban

Szegesváry és Társai- nál Cluj, Calea Victoriei 10.

HIREK

Pegközelebb

Völegény: Lili, negyed egy és te még mindig nem vagy készen. Az anyakönyvvezető haragudni fog.

Menyasszony: Majd megmondom neki, hogy legközelebb pontosan be-tartom a terminust.

„Tartsd meg vidámságodat!”

Keep smiling! Tartsd meg vidámságodat, — nyilvános helyeken, vasuta-kon, vendéglőkben, hivatalokban, min-denütt olvasható Amerikában ez a fig-yelmeztető szó. Mert az amerikai em-ber az élet elengedhetetlen fűszerének tartja a humort.

Éppen ezért Amerikában még a leg-borzalmasabb hévben is felesendül az amerikai humor, még akkor is, ha lehe-tetlen dolgokat kell a riporternek meg-írnia. Alább leközlünk néhány rendőri hírt a Pittsburgban megjelenő Magyar-ság című lapból, amelyek egészen más ízűek, mint a mi európai hireink. Ne tes-sék nevetni! Mindez a lap egyetlen szá-mában jelent meg.

Az ilyen fogolyra nincs szükség

New Bedford, Mass. Nemrégén új ra-bot vittek be az itteni megyei börtönbe pálinkaárulás miatt. Egy Nick Tartag-lione nevű olaszt, aki igen derék ember, mert mindössze 518 fontot nyom. A sheriff, akinek a rabok ellátásáról gon-doskodni kell, majd elájult, amikor az új rab első ebédjén nyolcpár virstlit fo-gyasztott el. Az egész börtönélelmezést a tönkremenés veszedelme fenyegette. A sheriff utána is nézett, hogy a derék olaszt minél előbb szabadonbocsássák, aki azóta maga gondoskodik a saját élelmezéséről.

A rövid haj miatt becsukott férj

Washingtonban Grover L. Carr, egy érdekes polgárember, irgalmatlan mé-regbe jött, amikor felesége levágatta a haját. — Hogy felháborodásának na-gyobb nyomatékot adjon, alaposan hely-ben is hagyta az asszonyt. A felesége azonban nem hagyta annyiban a dolgot, hanem bepörölte a férjét. A bíró, aki egyébként bevallotta, hogy az ő felesége is az ő tudta nélkül vágatta le a haját, hathónapi börtönre ítélte a verekedő férjet.

Lyuk van a fejében, de feléptül

Hammond indianai városban él Paul Kosty acélgyári munkás, aki nemrégén szörnyű szerencsétlenségen ment keresz-tül. Egy 20 láb hosszú, izzó vasrud ment a fejébe, úgyhogy a baloldalon az állán ment be, a jobboldali halántékán jött ki. Mikor munkástársai odarohantak és el-szörnyedve látták, hogy mi történt, egyik sem mert hozzányúlai a vasrud-hoz, mire Kosty maga huzta ki a rudat

A betörő gazdaságpolitikai expozéja a központi rendőrségen

Már a tolvajt is lépten-nyomon becsapják — Ujfalean Joa betörő panaszodik a rossz viszonyokra

(Cluj-Kolozsvár, szept. 27.) Különös história történt a rendőrségen tegnap. A kulcsos rendőr, ki mellettem állott és szintén meghallgatta az esetet, csóválta a fejét kissé, majd bement: igaz van... tökéletesen igaz minden szava... Pedig miről volt szó?... Nem kevesebb-ről, mint hogy Ujfalean Joan, a híres betörő, ki valamikor mint rendőrőrmes-ter kezdte a pályafutását, panaszt tett az egyik áldozata ellen.

Késő délután a rendőrségen nem igen van más, mint egy-két elkeseredett ri-porter, néhány unatkozó inspekciois rendőr és ha van... néhány mégelkes-e-redettebb és jobban unatkozó rab a rendőrségi cellákban, kik ilyenkor kény-szerű nagytakarítást tartanak. Én is úgy találkoztam vele.

Négy-öt jóképű ember tisztogatott a cellák körül és mellettük egy rendőr áll-dogált békésen. Tatarozó mesterembe-reknek néztek ki és gyanútlanul kértem a rendőrt, hol vannak a híres betörők, kiket nemrég fogott el a rendőrség.

Egy jóképű csizmás legény, — jobb kisvárosi mesterembernek látszó, — tisztességtudóan kalapot emel és bemu-tatkozik:

— Ujfalean Joan vagyok, a híres be-törő.

Ennyi udvariasság mégis csak szép, gondoltam és örvendtem a kiváló sze-rencsének. Ujfalean urból pedig megin-dult a panasz. Hiába, rosszul megy ma minden mesterség... az övé is. Hogy mi minden nem történik a becsületes mes-teremberrel. Én, aki a betörő mester-

a fejéből. Természetesen senki sem gon-dolta, hogy a szerencsétlen ember élve marad s orvosai maguk csodálkoznak legjobban, hogy mégis így történt. Most már bizonyos, hogy fel fog gyógyulni és továbbra is munkaképes ember lesz — Egyelőre azonban nagyon keserves sora van, mert ha a kórházi kosztot fo-gyasztja, mindig bizonyos módon kell tartania a fejét, mert ha nem úgy tart-já, akkor az étel, amit a szájába vett, kiesik az állsontja alatti lyukon.

Különös beteg

Tulsa, Okla. — Az itteni egyik kór-házban élet-halál között lebeg egy Mc. Mahon nevű ember, akinek a fejében re-volvergolyó van. A golyó olyan szeren-csétlenül érte az illetőt, hogy egész tes-te meg van bénulva és csakis egyetlen lábujját tudja mozgatni és csakis ott érez fájdalmat. Orvosai nem biznak életbenmaradásában.

Egy ház, amely 20 centbe kerül

Redondo kaliforniai város mellett a tengerparton áll egy ház, amelyet gaz-dája sajátkezűleg épített s amire össze-sen 20 centet költött. A ház építője és tulajdonosa egy Louis Dart nevű fiatal ember, aki elvégezte a jogi tanfolyamot, de egészsége helyreállítása végett a ten-gerpátra kellett mennie. A tengerpar-ton üldögélve jutott arra a gondolatra, hogy a törmelékfából, amit a tenger a partravet, házat épít magának. Így is tett, a ház, amelynek pincéje és két emelete van, elkészült, kizárólag ilyen törmelékfából. A háznak híre ment. Dart frissítő üzletet nyitott benne és ma már nemcsak az egészségét nyerte vissza, hanem pénze is van, amit üzleté-ben szerzett. A ház mindössze husz-centbe került. Ezen olcsó lakatot vett, hogy be tudja zárni a házat.

Kevés fát fogyaszt,

ha magas kalóriájú fát vá-sárol a Fagyapótyárnál v.

Grün fatelep

(v. Külkajántó-ut) Telefon 1

ségben még kissé járatlan vagyok, za-vartan érdeklődtem... talán sok adót ve-tettek ki Ujfalean urra?

— Nem adóról van szó... de becsap-ják az embert — szólt most már dühö-sen. Itt van ez a Hoisescu eset is. Szer-kesztő ur ilyen disznóságot még soh-sem hallott!... Feljönnek a rendőrségre, henecegnak itt a feljelentésben, hogy 75 ezer lej értékben ékszereket lopott el tőlük ismeretlen tettes... Briliánsokat em-legetnek itt, hogy a szegény detektívnek a nyála csorog, ha nyomozni kezd a tet-tes után... és tessék... mindent megtalál-tak nálam, láncot, órát, fülbevalót, de tessék elhinni, nem hogy briliáns lett volna, de a zafir, ami benne volt még az sem tiszta fényű.

— Nehéz dolog ez kérem. Rosszul megy ma mindenkinek... Az emberek azt hiszik, ha nagyobb értékűt mondanak be az eltűnt holmikról a rendőrségnél, akkor könnyebben előkerül. Pedig téve-dés... Nézzen meg Szerkesztő ur! Én rendőr voltam, majd őrmester a hadse-regben... buta sem vagyok, végig jártam már egy-két katonai és polgári fegyhá-zat... tessék elhinni, hogy rosszul megy a bolt és becsapnak bennünket az em-berek... Multkor is beugrottam egy má-sik helyen... ékszerbe... munka közben, mikor a kerítésen átmásztam, elszakadt a nadrágom, direkt ráfizettem... hát megérté?

És mint jóra való iparos, ki elmondta ami a lelkét nyomta unott arccal vissza-ment a cellába.

(a)

— Argetoianu miniszter Erdélybe jön. Argetoianu földművelésügyi mi-niszter október 2-án Margittára érkezik, ahol meglátogatja az állatkiallítást. Margittáról a miniszter Bozókra utazik, ahol Ghica hercegnő menését tekinti meg.

— A kolozsvári Barcsay-utca lakói de-legációt menesztenek a városi tanács-hoz utcájuk kövezése érdekében. A kolozs-vári Barcsay-utca lakói delegációt me-nesztenek a polgármesterhez, akit arra kérnek, hogy a most folyó utcarendezé-sek során az ő utcájukat se kerülje el a mérnöki hivatal. A Barcsay-utca igen elhanyagolt állapotban van, sem vize, sem vezetéke, sem járdája nincs.

— Szerelmi bánatában öngyilkosságot követett el. Tragikus öngyilkossági ki-sérlet történt tegnap délután a sportte-lep hátainögött. Kürtös Erzsébet ismert kolozsvári polgári család 18 éves lánya, szerelmi bánatában a Sétatér hátamö-göti Szamosba ugrott. A járókelők ide-jében észrevették az életunt lány szán-dékát és kimentették a vízből. Belső se-rüléseivel lakásán ápolják.

— Lopás közben agyonlőtték. Besz-térecéről jelentik: Tegnap éjszaka isme-retlen tettesek behatoltak Steiner Tho-más és Fricz Thoma lakására. A két férfi felébredt, fegyvert ragadva az éj-jeli látogatók közé lőtt. Az egyik lövés talált. A lelőtt egyén Gobel Mihály, aki-ről megállapítást nyert, hogy közveszé-lyes rabló, aki hosszú idő óta foszto-gatja a környék lakosságát.

— Öngyilkos lett egy festőnövendék, mert félt, hogy nem veszik föl az aka-démiára. Budapestről jelentik: Pest-szentlőrincen, vasárnap reggel mellbe lötte magát Ferenczy Árpád 17 éves festőművésznövendék. A fiatalember öngyilkossága előtt levelet írt, amelyben elpanaszolja, hogy azért akar megválni az élettől, mert fél, hogy nem veszik fel a Szépművészeti Akadémiára.

— Új román kikötő épül. Kisenevből jelentik: A kisenevben megtartott ke-reskedelmi és iparkamarák kongresszu-sán határozatilag kimondták, hogy a besszarábiai Bugar község mellett ha-talmas, új tengeri kikötőt építenek a forgalom előmozdítására. A kikötő épi-tésének még a közeljövőben nekifognak.

— Újabb csoport hagyta el Cuza pro-fesszort. Az antiszemita ligában meg-indult bomlási folyamat még mindig tart. Legutóbb a liga egyik legerősebb szervezete, a cámpinai alakulat hét kör-nyékbeli község fiókszervezeteivel együtt elhagyta Cuza professzor híveit és való-szinűleg a Catuenau csoporthoz fognak csatlakozni.

— Meghalt Bán Zoltán orvostanhall-gató, aki sikertelen szigorlati miatt lett öngyilkos. Budapestről jelentik: Bán Zoltán orvostanhallgató, aki nagymeny-nyiségű veronállal megmérgezte magát, meghalt. A rendőri nyomozás megállá-pította, hogy a 28 éves orvosnövendék egy hónappal ezelőtt jött föl Makóról Budapestre, hogy második pótszigorla-tára készüljön, miután rendes szigorla-ta és az első pótszigorlat sikertelenül végződött. Ez lett volna most az utolsó alkalom, hogy vizsgázzék. A megfeszí-tett tanulás és az izgalom felőrölték a fiatal orvosnövendék idegzetét, akit különben súlyos betegség is kínozott évek óta. Ez a kettős ok készítette öngyil-kosságra Bán Zoltánt, akinek holttes-tét családja Makóra szállíttatja.

— A budapesti Városligetben vasár-nap tizenhét „tértek meg” az Űdv-hadsereg kongresszusnyitó előadásai után. Budapestről jelentik: Az Űdvhad-sereg vasárnap kezdte meg három napra tervezett kongresszusát, amelyre a moz-galom több külföldi vezetője is eljött. Naphosszat hallható volt az utcasarko-kon, nyilvános tereken és kirándulóhe-lyeken a kékuniformalos tériők cin-tányér- és dobverése. A Városligetben délután tizenhét ember lépett ki a ze-nét és szónoklatokat hallgatók tömegé-ből és sirva és imádkozva térdelt le a gyöpre.

Ritka alkalom! Csak 8 napig!

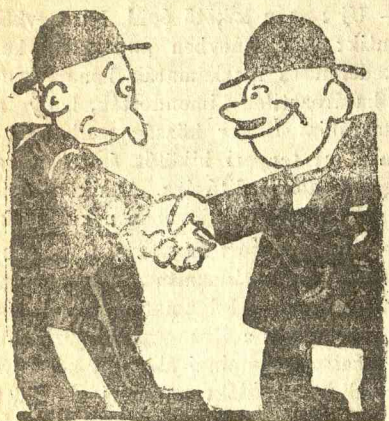
2 lejjel 50 lejt

KERESHET!

Ön megveszi 2 lejjel a
délben megjelenő legjobb,
legérdekesebb magyar uj-
ságot, amelynek felmuta-
tása ellenében a kiadóhi-
vatal, str. Iuliu Maniu (v.
Szentegyház-u.) 8 szám
alatt ingyen vesz fel Öntől
egy 10 szavas apróhírde-
test, amelynek egyéb-
ként 50 lej volna az ára

Ezt a kedvezményt a
Mai Világ minden vásárlója
szeptember hó 30.-ig élvezi!

Fogadjunk

— Fogadjunk, el sem hiszi, ha mondom, hogy rosszul választották meg nemzetközi kongresszusuk színhelyét a barlangkutatók...

— Miért kérem, hol kellett volna összegyűlniük?

— Hát nálunk, Pancser, hiszen sehol a világon szebb és rejtelmesebb barlangok nincsenek...

— Hova tetszett volna őket elvezetni?

— Nézze Pancser ur, elvezettem volna mondjuk az elvámolási barlangba... Sötét és rejtelmes, senki ki nem ismeri benne magát... Vagy a sötét városházi barlangba, ahol több tanács is fekszik oszlóban... Nagyon érdekes és sok alagutal bíró lehet a magyarpárti barlang is, amelynek száján, ha ellenzéki eddig bement, nyomtalanul el is tűnt... Megtekintették volna a sóhivatali barlangot is, amelyek az évek során felmerülő jogtalanságokat nyelik el... Van itt kérem, mint mondtam, barlang elég.

— Tetszett hallani, hogy felfedeztek egy panamát husz év előttől a Szamos-hid építkezésénél?

— Husz év előtt csaltak egy fél méterrel? De a hid még nem dőlt össze mindezeidig? Tudja mit Pancser ur, ilyen panamában kiegyezem látatlanba az összes épülő hidaknál. Adja az Isten, hogy az összes hidépítők panamázzanak így... Legálább husz év jogerős lenne még életéből...

— Hát már megint maximálják az árakat?

— Igen, tudom Pancser ur, már ma reggel minden drágább volt... A városi tanács mindent megtesz érdekében...

— De milyen elvek vezetnek őket, ha mindjárt drágább lesz minden?

— Nézze Pancser ur, a gazdag Rotschildnak volt egy házi koldusa, aki havonta kapta tőle a megélhetéséhez szükséges összeget. Egy napon jön a koldus és elmondja, hogy az orvosnál volt, erős kimerültséget konstatait nála és Ostendébe kell utaznia, kéri a pénzt erre...

— De hiszen Ostende a legdrágább fürdőhely, nem felelne meg egy olcsóbb hely? — kérde Rotschild.

— Báró ur, az egészségemért nekem semmi sem drága — válaszolta a szegényember.

— Szóval azt tetszik gondolni, hogy a városi tanácsnak semmi sem drága, ha a polgárok olcsó megélhetéséről van szó?

— Jó unnepeket Pancser ur és ebben maradunk...

Holnap Kolozsvárra jön Angheliescu miniszter

(Bucuresti, szept. 27.) Angheliescu közoktatási miniszter kedden este Erdélybe utazik Bukarestből és szerdán délnél Kolozsvárra érkezik.

A miniszter látogatásának az a célja, hogy meglátogassa a kolozsmegyei, marararosi és szatmári iskolai építkezéseket.

Ma 25 éve leplezték le a Mátyás-szobrot, amely megindította az obstrukciót

(Cluj-Kolozsvár, szept. 27.) Ma 25 éve annak, hogy Kolozsvárott, a Főtéren leplezték a Mátyás-szobrot. Fadrusz János mesterműve annakidején fél Magyarországot Kolozsvárra vonzotta és József királyi herceg volt az, aki széthúzta a leplet, hogy előbukkanjon mögüle az impozáns mestermű, a hatalmas királyi szobra.

Mikor József főherceg az üdvözlő beszédek után a szobrot eltakaró leplet félrevonta, felharsant a kirendelt katonai zenekarok hangszereinek a Gotterhalt, az osztrák császári ház tagjainak mindenkor kijáró himnusza. És ekkor botrány történt. A botrány, mely az akkori közvéleményt oly erősen foglalkoztatta, hogy a magyar politika egész új forduló pontot vett.

Nessy Pál országgyűlési képviselő, aki a szobor leplezési ünnepélyen katonatiszti egyenruhában jelent meg, elkövette az akkori időben azt a hallatlan mérészséget, hogy a császári himnusz felharsanására nem vágta magát fészes vigyázba, hanem nyugodtan, komót állásban háttal fordított a császári felségnek és vidáman fütörészett.

A botrány óriási volt. Nessy Pált mindenáron ki akarták tenni a hadsereg tisztikarából. Az egész magyar közvélemény foglalkozott ezzel az ügygel és hónapokig tartó izgalomban tartotta a politikusokat. A Habsburgoktól való

szabadulási vágy mind erősebben és erősebben nyilvánult meg a botrány nyomán és a magyar függetlenségi politika mindinkább előtérbe jutott. A parlamentben a kolozsvári Gotterhalté miatti viharok annyira felkavarták a képviselőház látszólagos békéjét, hogy az nyíltan állást foglalt a császár ellen és ezzel megkezdődött az obstrukció korszaka.

A következő évben azután a kolozsvári publikum maga volt az, amely az Urnapi körmenet alkalmával kifütyülte és megdobálta a Gotterhaltet játszó katonazenekart és ettől kezdve nem vett részt többé katonazenekar az Urnapi ünnepségeken. Kolozsváron egyébként úgy tudták, hogy Ferencz József azért nem jött le személyesen a szoborleplezésre, mert nem tetszett neki, hogy a szobor egyik mellékalakja az osztrák császári lobogót meghajtja a királyalakja előtt.

Az impériumváltozás után a kolozsvári Mátyás-szobrot is a lebontás fenyegette, az utódállamokbeli magyar rezsimből hátramaradt műemlékekhez hasonlóan. Történtek is apróbb rongálások a szobron, melyet azonban a kolozsvári városi tanács nyomban rendbehozott. A hatóságok Mátyás román eredetűre való hivatkozással helyén hagyták ezt a műremeket, mely ma is számos külföldi csodálót vonz magához.

„Bajtársak, mondjátok meg, hogy ki vagyok én?”

Megrendítő epizód az amerikai légionáriusok gyűlésén

(Páris, szept. 27.) Az American Legion, az Egyesült Államok hadviselt katonáinak gyűlésén drámai és megrendítő esemény játszódott le, amely a világháború borzalmainak éppoly hatalmas erejű szimbóluma, mint azok az emlékművek, amelyeket szerte a világon a különböző nemzetek névtelen katonáinak emelnek.

Az ülés folyamán, amelyen több mint tízezer hadviselt katona vett részt, hirtelen megjelent a szónoki emelvényen egy rokkant hős és így szólt tízezer bajtársának hatalmas tömegéhez:

— Ki mondja meg közületek, hogy ki vagyok én? — Feszült csend támadt, mert senki sem tudta, hogy mit akar ezzel mondani az ismeretlen katona.

— Jerry Tarbotnak hívnak engem, de ez nem igazi nevem. A háború alatt gránátgyújtástól elvesztettem emlékezőtehetségemet és azóta

nem emlékszem sem igazi nevemre, sem arra, hogy ki az apám, ki az anyám.

Segítsetek nekem bajtársaim, hogy fel-leljem szülőházamat, hogy megtudjam, ki vagyok, melyik ezred, melyik században szolgáltam, a jó Isten irgalmára kérek, segítsetek.

Még nyomasztóbb, mélysegebb esend támadt ezekre a szavakra a teremben, a hadviselt katonák szeméből patakzottak a könnyek és a muló percek hossz-

szu-hosszu óráknak látszottak, miközben tízezer ember feszülten gondolkodott, hogy nem ismer-e reá az előttük álló bajtársra.

Hirtelen felugrott egy rokkant, gyors léptekkel haladt az emelvényhez, megmondta, hogy Benjamin Spranynak hívják és hangosan kiáltotta a tömeg felé:

— Azt hiszem, én felismerem ezt a fiút.

Most felbomlott a rend a teremben, mindenki Benjamin Sprany köré sereglett aki láthatóan erőltetve emlékeztet, elmondta, hogy úgy emlékszik, mintha az 5-ik tengerészezred 16-ik századában szolgált volna ez a ma Jerry Tarbotnak nevezett katona, akinek igazi nevére azonban nem tud visszaemlékezni.

Maga Jerry Tarbot megrendülve és remegő boldogsággal állott Benjamin Sprany nevé bajtársa mellett, akinek emlékezőtehetsége tán lehetővé teszi, hogy végre megtalálja önmagát és hozzátartozóit. A gyűlés elnöke ugyanis rögtön táviratozott a tengerészeti parancsnokságnak, azzal a kéréssel, hogy közölje azoknak a nevet, akik a háború ideje alatt az 5-ik ezred 16-ik századában szolgáltak.

Az élő „névtelen katona”, a világháborúnak és a tragikus hőse, ezután most már tán hazatér szülei házához, akik régen lemondottak arról, hogy fiukat élve viszontlássák.

APRÓHIRDETÉS

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vaslagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. — Allástkeresőknek 50% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelégés levelet csak úgy továbbítunk, ha portobélyeg mellékelve van.

Alkalmazás

Felnőt férfiak és nők lapkihordásra kerestetnek. Cim a kiadóban.

Cipészek, felsőrészeket, borítást, stoppolást legoosobban vállalkozók Hurubás, Unió-utca 22.

Takarítónő október elsejére állást keres. Cim a kiadóba.

Vállalkozók mindennemű szobrász munkát. Kárársz Mihály Dej Str. Mirecea cel batrin.

Adás-vétel

Eladó telek szoba, konyha, kerttel 70 ezer lei. Str. Macavei 49.

Iskola szomszédságában eladó egy tavaly épült új ház, mely áll 2 szobából és nyári konyhából. Azonnal beköltöztethető. Cim Györgyfalvi-uti uttelep, 847. számú utca, 5-ik ház.

Legújabb külföldi bárszony modelljeim megérkeztek. Kalap alakításokat vállalkozók. Kalapszalom Babos-vasudvar.

Kiadó lakás

Kétszobás helyiséget irodának, Főter közelében azonnalra keresek. Lehet emeleten is. Cim a kiadóban.

Butorozott szoba kiadó. Hivatalnok v. egyetemi nő teljes ellátásra. Cim a kiadóban.

Keresünk szódavizgyárnak megfelelő helyiséget, lehetőleg külön udvarral, raktár, istálló és egy vagy két szobakonyhas lakással. Ajánlatokat október 15 jelégére a kiadóba kérünk.

2-3 szobás kertes lakást keresek fürdőszobával. Cim a kiadóba.

Kimondottan finom uri leány kitűnő lakást kaphat. Szentegyház-u. 23.

Különféle

Villanyszerelés, rádió alkatrészek, villamos háztartási cikkek, főzők, kályhák, lámpák, esillárok stb. Metallum Radnai Oszkár Cluj, Str. N. Jorga 3.

Hallatlan olesón lehet kapni paplan, matrát és tollakat a Record Paplan-áruházban.

Halló! Halló! Mielőtt vásárolna paplan, matrát és fehérneműt, úgy keresse fel Record áruházat.

Pianinót bérbe vennék, megkeresések Piano jelégére a kiadóba.

Olesó, szép kalapok „Salon Mignon”-ban Cluj, Mátyás király-utca kapható.

Jobb világítás!
Több teljesítmény

Gyarban
Irodában
Uzletben
Uzletben

az új
Tungsram Diampa

által
Vigazunk az újformával

„FOCUS” tűzfavállalat

elsőosztályú bűkkhasábot

szállít kedvező árban

CLUJ,

Str. Gh. Enescu (v. Gyufagyár-u.) 3

Telefon: 4-88.